

Διαμορφώνουμε ΤΟ αύριο ΤΟΥ Αγροτικού Τομέα

Προκλήσεις & ευκαιρίες
για τους Νέους Αγρότες
στο πλαίσιο της ΚΑΠ 2023-2027

Έλλη Τσιφόρου
Διευθύνουσα Σύμβουλος, ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

Πανελλήνιο Συνέδριο ΠΕΝΑ, Αιδηψός, Σεπτέμβριος 2022

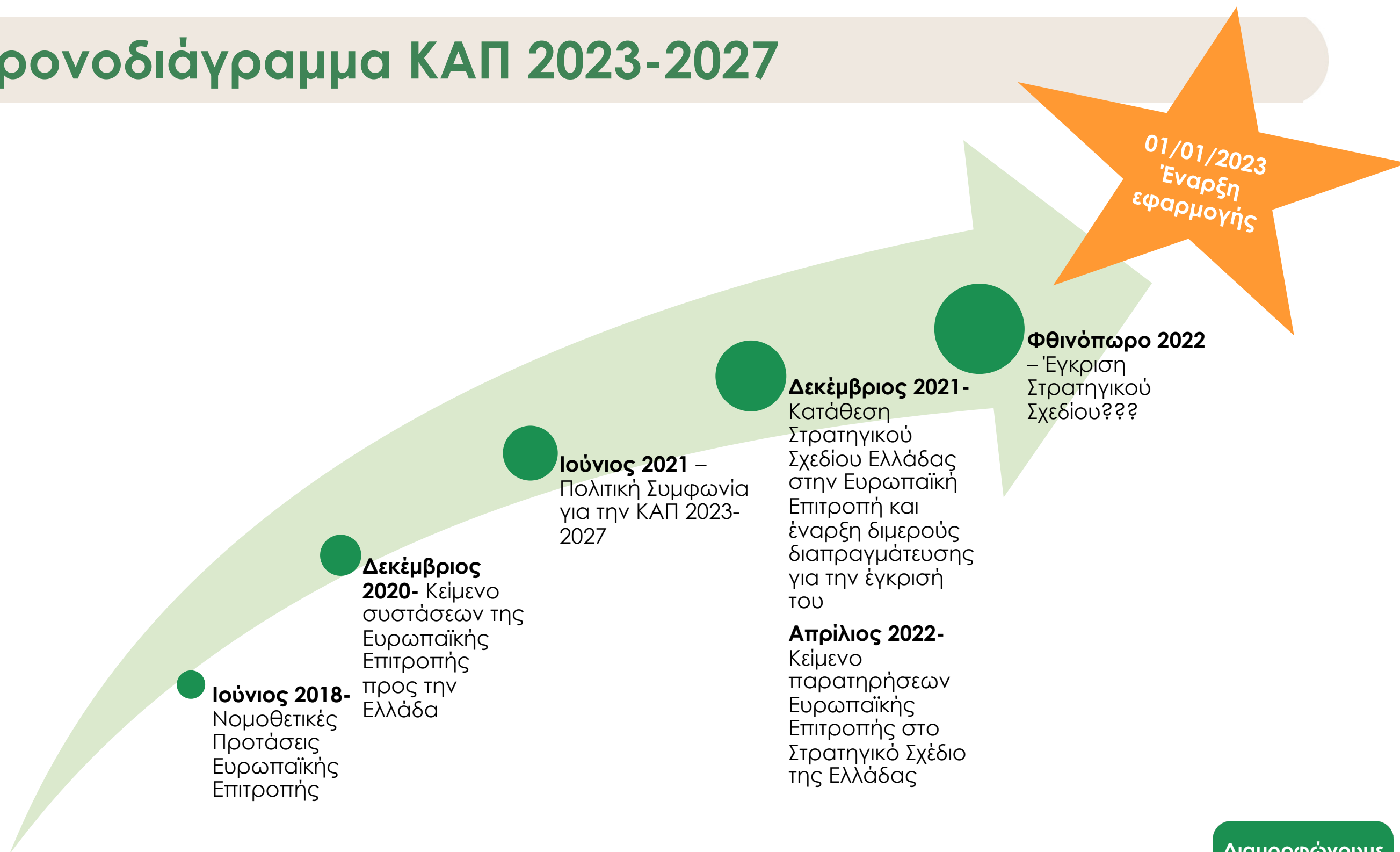
Εισαγωγή

Χρονοδιάγραμμα • Πολιτικό Πλαίσιο •
Προκλήσεις • Στόχοι

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

Χρονοδιάγραμμα ΚΑΠ 2023-2027

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

Πολιτικό πλαίσιο

- **Η βιωσιμότητα στην κορυφή της παγκόσμιας ατζέντας:** το περιβάλλον και το κλίμα στο επίκεντρο
- **Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία:** η νέα οριζόντια αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ για τις επόμενες δεκαετίες, η οποία υπηρετεί την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση της ευρωπαϊκής οικονομίας/κοινωνίας
- **Ισχυροί γεωπολιτικοί κλυδωνισμοί και ανακατατάξεις στο διεθνές εμπόριο:** Brexit, Συμφωνίες Ελεύθερων Συναλλαγών ΕΕ, εμπορικοί «πόλεμοι», πόλεμος στην Ουκρανία

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

Στόχοι

Στρατηγική από το αγρόκτημα
στο πιάτο (+25% βιολογικά, -
50% φυτοφάρμακα, - 20%
λιπάσματα, -25% αντιβιοτικά
έως το 2030)

Οριζόντιος στόχος
γνώσης/καινοτομίας/ψηφιοποίησης

Στρατηγική για τη
βιοποικιλότητα (επαναφορά
τουλάχιστον 10 % των
γεωργικών εκτάσεων σε
χαρακτηριστικά τοπίου με
υψηλή ποικιλομορφία έως το
2030)

- Η ΚΑΠ θα κληθεί να υπηρετήσει τους φιλόδοξους στόχους που έχουν τεθεί
- Υπάρχει πολιτική δέσμευση ότι η ΚΑΠ/τα στρατηγικά σχέδια θα ενσωματώσουν οποιαδήποτε μελλοντική νομοθεσία αφορά το περιβάλλον και το κλίμα

Διαμορφώνουμε
το αύριο του
Αγροτικού Τομέα

Ο στόχος της ανανέωσης των γενεών

Η γήρανση του αγροτικού πληθυσμού είναι μία από τις κορυφαίες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές στην ΕΕ

11% το μερίδιο των νέων αγροτών (<40) στον αγροτικό πληθυσμό της ΕΕ το έτος 2016

ΣΤΟΧΟΣ 7 ΚΑΠ 2023-2027

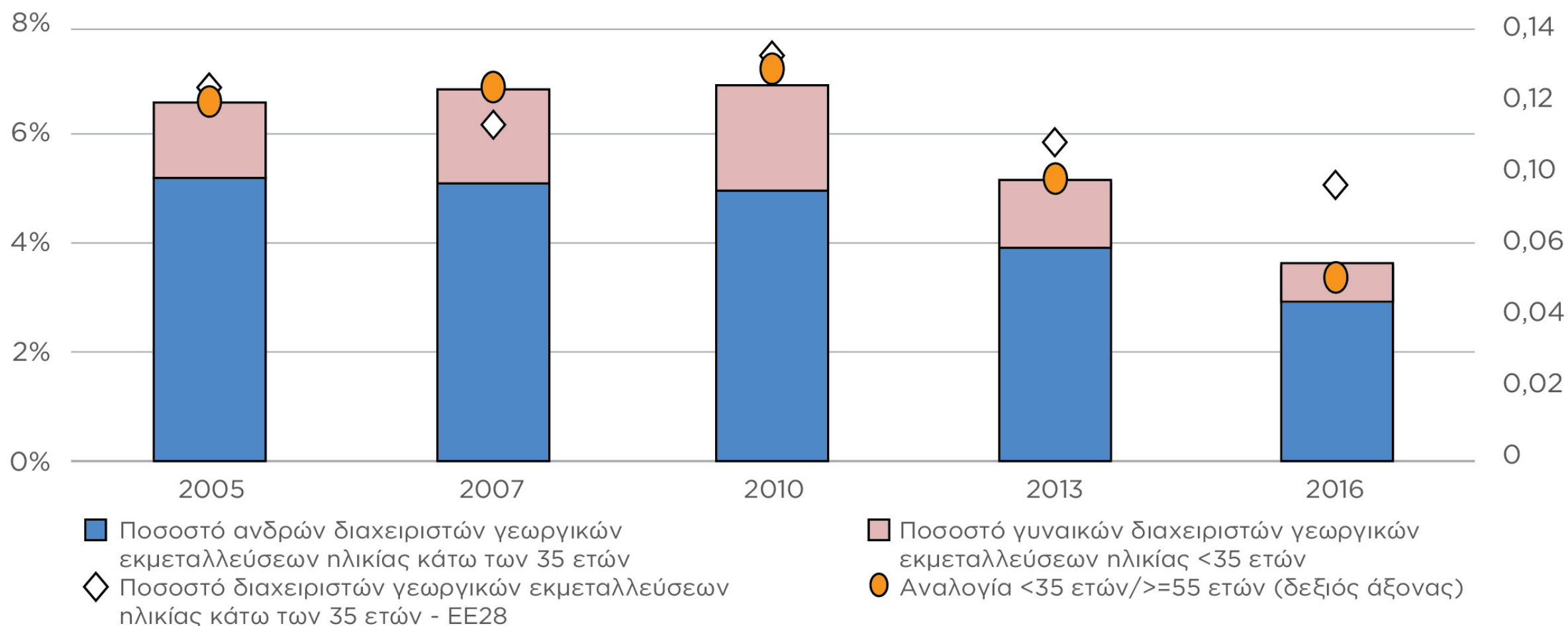
προσέλκυση & διατήρηση γεωργών νεαρής ηλικίας και νέων γεωργών και διευκόλυνση της βιώσιμης επιχειρηματικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

Η γήρανση του αγροτικού πληθυσμού στην Ελλάδα

Ποσοστό διαχειριστών γεωργικών εκμεταλλεύσεων <35 ετών ανά φύλο στην Ελλάδα

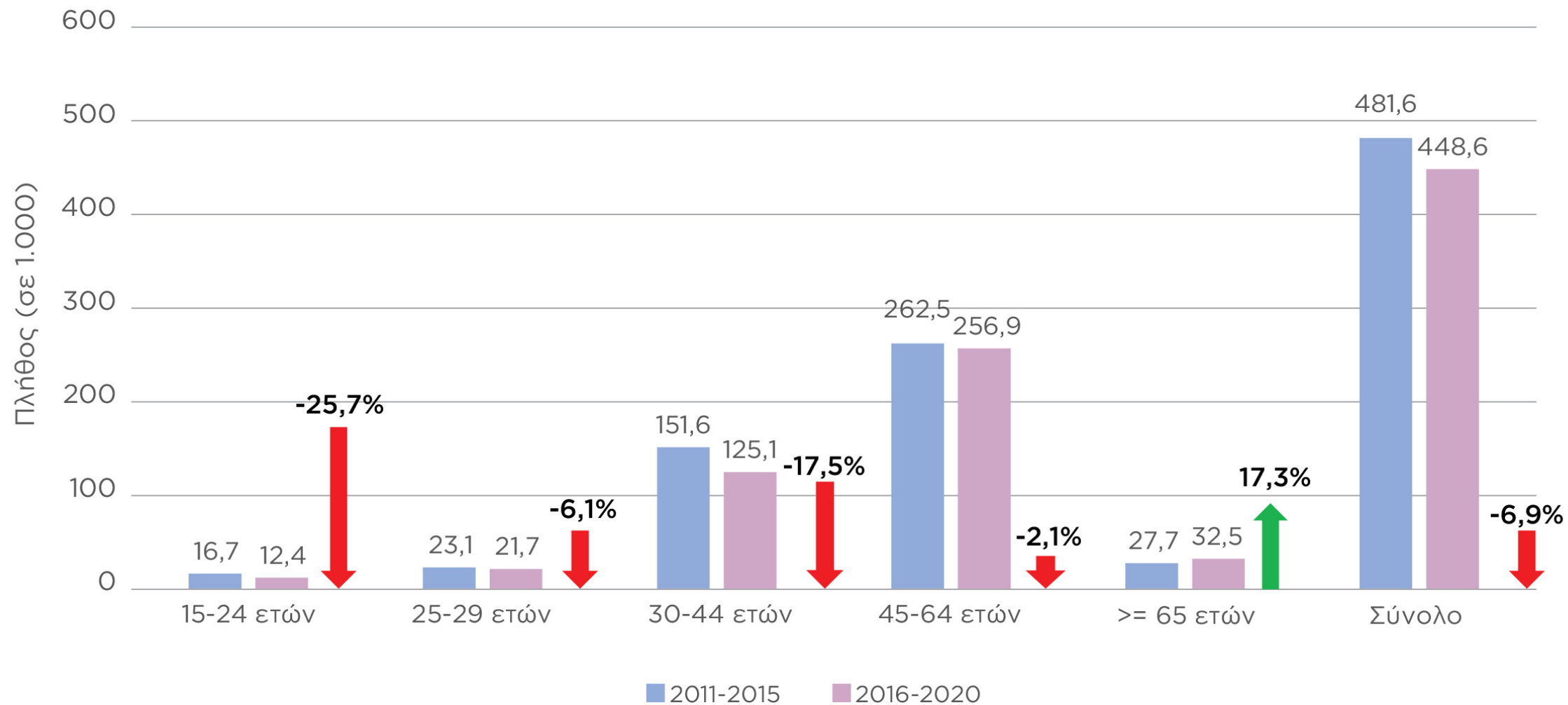

Πηγή: EUROSTAT [ef_m_farmang]

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

Οι νέοι φεύγουν, οι γηραιότεροι μένουν...

Σύγκριση κατανομής πλήθους αγροτών ανά κλάση ηλικίας (2016-2020/2011-15)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ Χρονοσειρές Ερευνών Εργατικού Δυναμικού, Νοέμβριος 2020

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

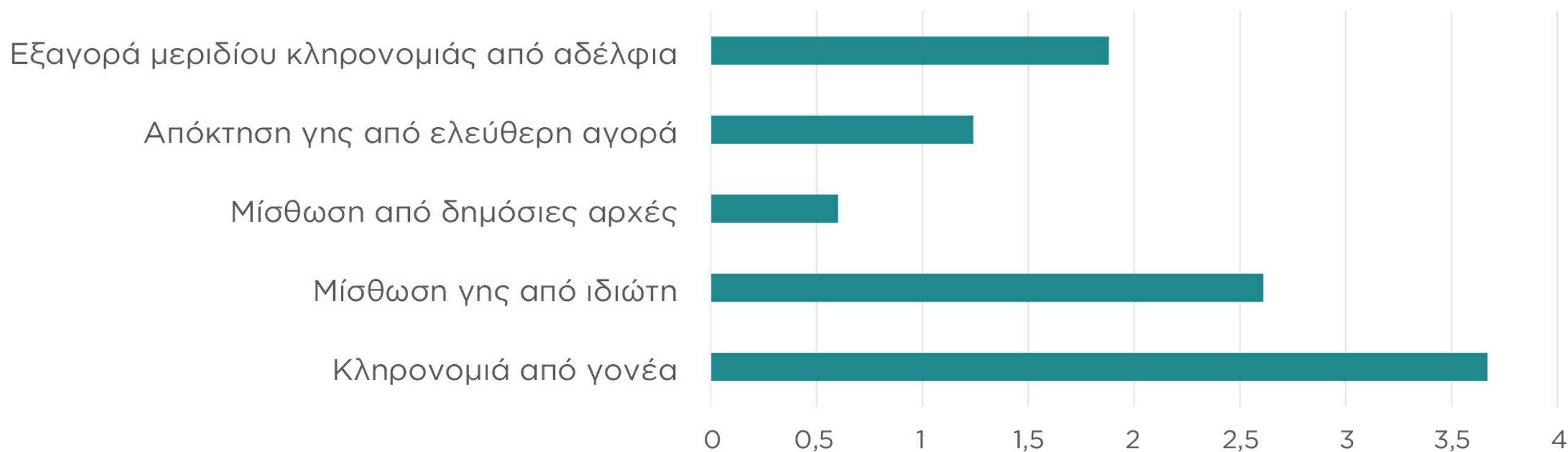
Τα βασικότερα εμπόδια

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

Πρόσβαση σε γη : διαθεσιμότητα

Συνηθέστεροι τρόποι εισόδου στη γεωργική απασχόληση

Πηγή: Evaluation of the impact of the CAP on generational renewal, local development and jobs in rural areas
Brussels, 8.4.2021 SWD(2021) 78 final

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

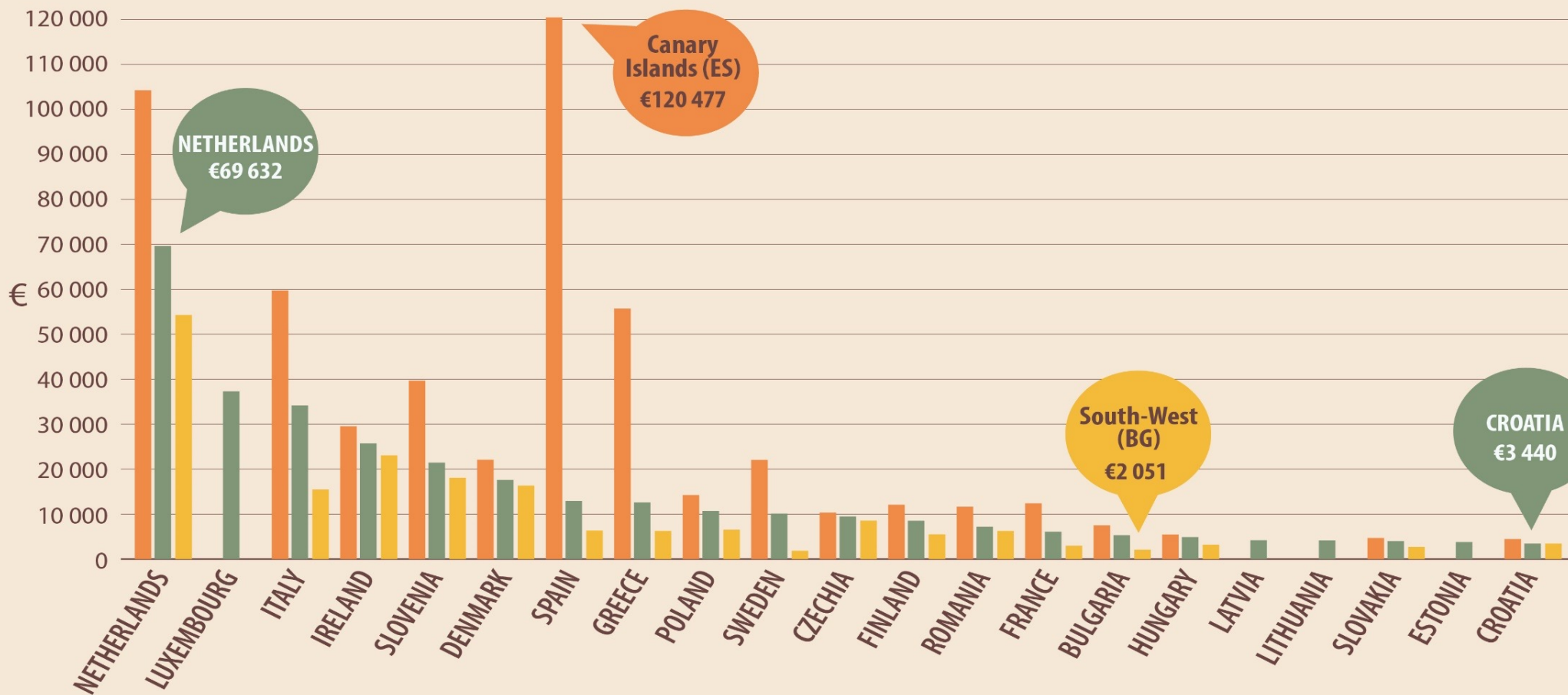

Πρόσβαση σε γη : κόστος

Average price of one hectare of arable land

(in €, 2020 or latest available year)

Maximum regional average National average Minimum regional average

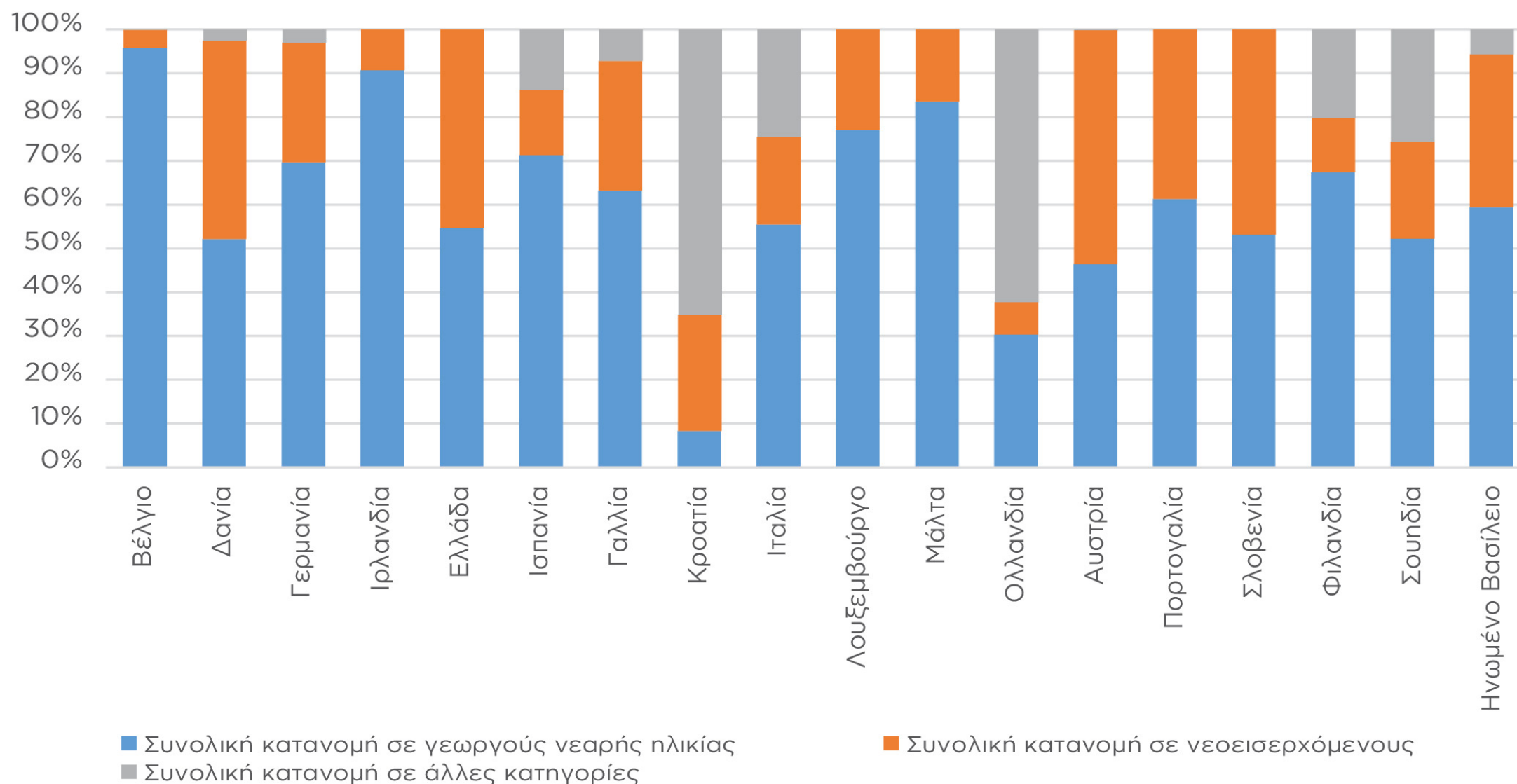
Data for Belgium, Germany, Cyprus, Malta, Austria and Portugal are not available.
Denmark, Italy, Luxembourg, the Netherlands: 2019 data

ec.europa.eu/eurostat

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

Πρόσβαση σε δικαιώματα (2018)

Κατανομή πόρων εθνικού αποθέματος ανά κατηγορία γεωργών

Πηγή: ΓΔ Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου, βάσει κοινοποιήσεων των Κρατών-Μελών

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

Πρόσβαση σε χρηματοδότηση

27% του συνόλου των αιτήσεων που υποβάλλονται από νέους αγρότες στην ΕΕ απορρίπτονται από τις τράπεζες

...σε σύγκριση με ένα πολύ χαμηλότερο ποσοστό απόρριψης **9%** για τους μεγαλύτερους σε ηλικία αγρότες

Οι τράπεζες απορρίπτουν τη χρηματοδότηση λόγω:

- (i) του υψηλού κινδύνου που σχετίζεται με την επιχείρηση και τον ίδιο τον νέο αγρότη (60% των περιπτώσεων)
- (ii) της έλλειψης εξασφαλίσεων (24% των περιπτώσεων)
- (iii) της ανεπάρκειας των επιχειρηματικών σχεδίων (18% των περιπτώσεων)

Σημ. Υπάρχουν αρκετά σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών ως προς τα αίτια της απόρριψης

Πηγή : COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT, Evaluation of the impact of the CAP on generational renewal, local development and jobs in rural areas; Brussels, 8.4.2021; SWD(2021) 78 final

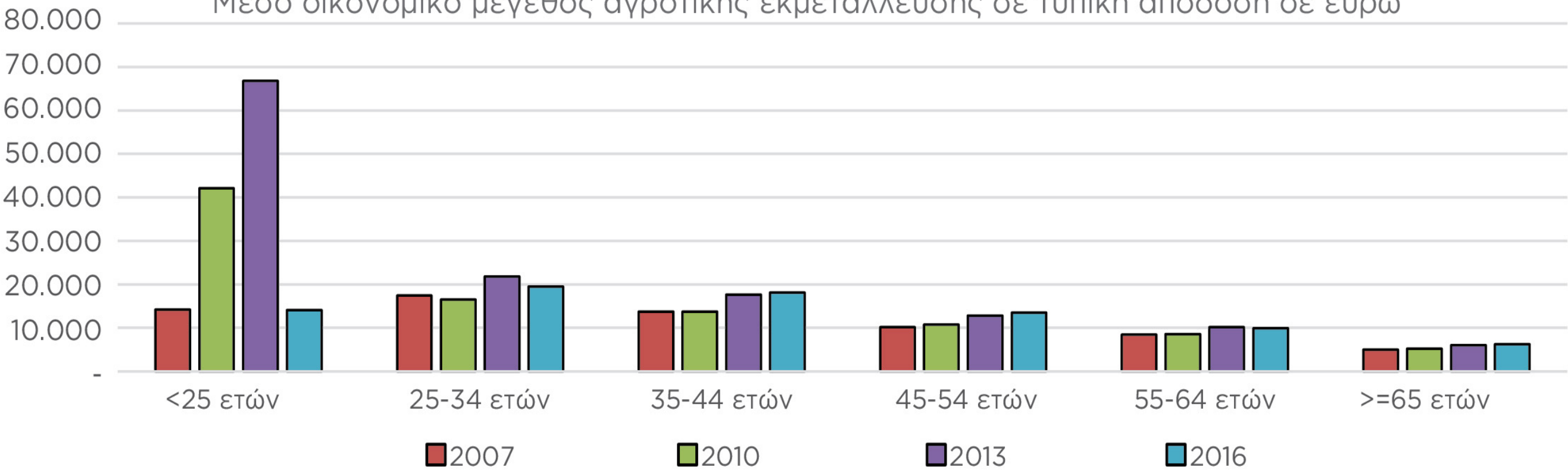
Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

Ελλάδα: μεγαλύτερο οικονομικό μέγεθος στις νεότερες ηλικιακές κλάσεις

Οικονομικό μέγεθος αγροτικών εκμεταλλεύσεων ανά ηλικιακή κλάση

Μέσο οικονομικό μέγεθος αγροτικής εκμετάλλευσης σε τυπική απόδοση σε ευρώ

Πηγή: ΓΔ Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου - Eurostat

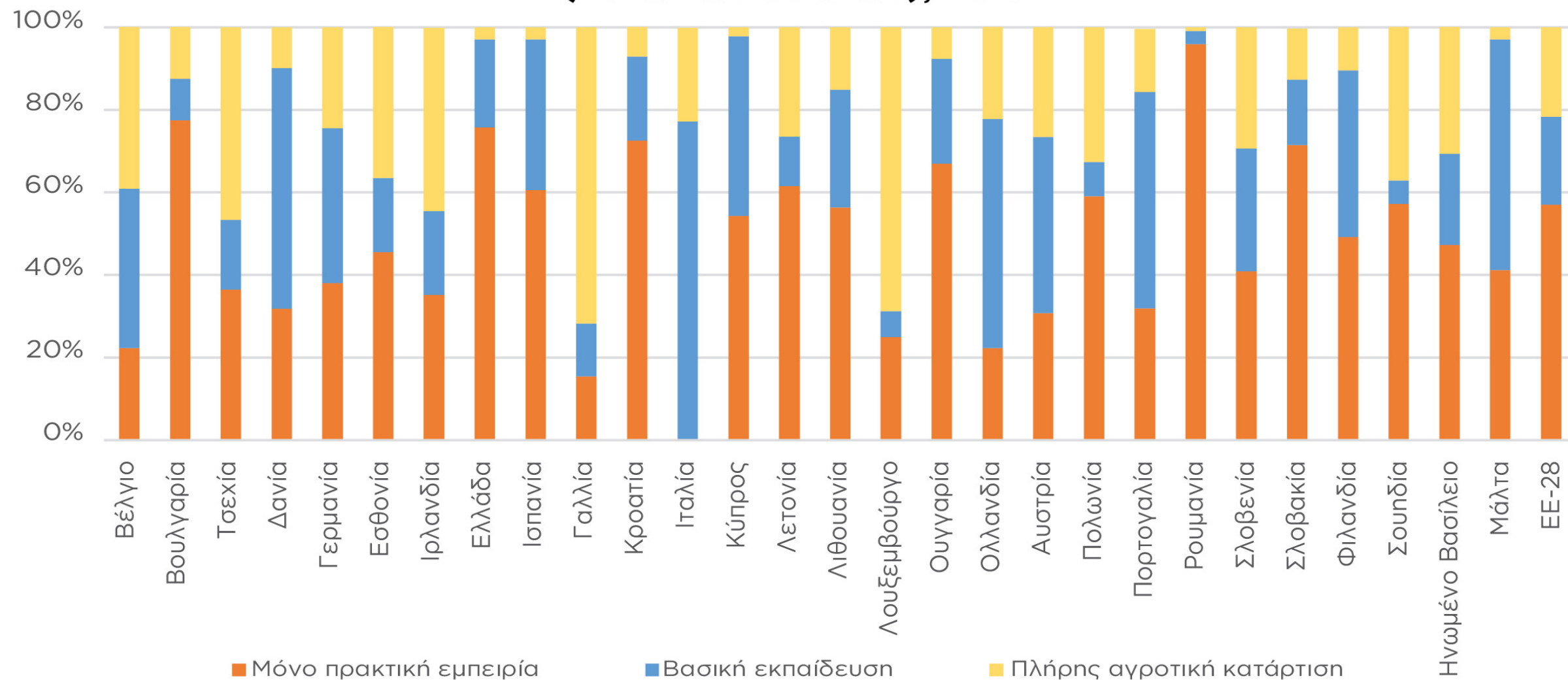
Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

gaia
ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

Πρόσβαση σε γνώση I

Κατάρτιση διαχειριστών γεωργικών εκμεταλλεύσεων νεαρής ηλικίας
(κάτω των 35 ετών), 2016

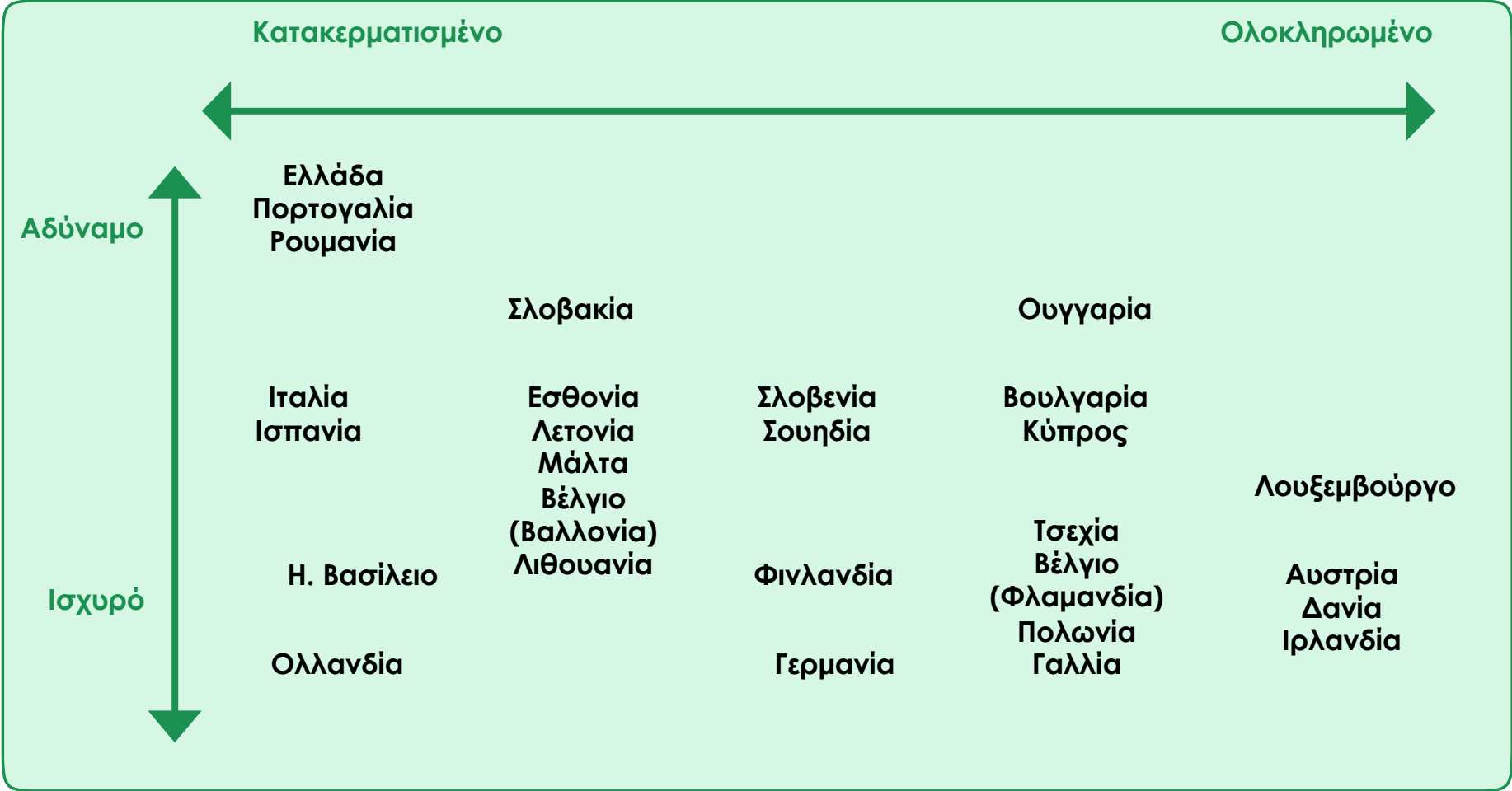
Πηγή: ΓΔ Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου, βάσει στοιχείων Eurostat

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

Ένα αδύναμο/κατακερματισμένο εθνικό Σύστημα Γεωργικής Γνώσης & Καινοτομίας

Επισκόπηση των ΣΓΓΚ στην ΕΕ με διάκριση μεταξύ αδύναμων/ισχυρών & κατακερματισμένων/ολοκληρωμένων (PROAKIS,2014)

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

Στήριξη ΚΑΠ 2023-2027 για την ανανέωση των γενεών

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

 gaia
ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

Νέα στοιχεία

Η νέα ΚΑΠ είναι ένα γενικό πλαίσιο στρατηγικών στόχων, προϋποθέσεων στήριξης και μέτρων στήριξης σε μεγάλο βαθμό «α λα καρτ»

Τα Κράτη – Μέλη μέσω των Εθνικών Στρατηγικών Σχέδιων:

- έχουν την «ιδιοκτησία» του προγράμματός τους
- καθορίζουν τη «φιλοδοξία» του προγράμματος
- εξειδικεύουν τις προϋποθέσεις και τα μέτρα στήριξης βάσει αναγών και προτεραιοτήτων
- δημιουργούν δομές διαχείρισης & ελέγχου, συνεργασίας & ανταλλαγής γνώσης

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

Νέα στοιχεία για την ανανέωση των γενεών

ΚΑΠ 2014-2020

ΚΑΠ 2023-2027

Ορισμός γεωργού νεαρής ηλικίας	- δημιουργεί για πρώτη φορά γεωργική εκμετάλλευση ως ή έχουν ήδη εγκατασταθεί κατά τη διάρκεια των 5 ετών που προηγούνται της πρώτης υποβολής αίτησης για το καθεστώς βασικής ενίσχυσης - είναι ηλικίας έως 40 ετών κατά το έτος υποβολής της αίτησης	- ανώτατο όριο ηλικίας μεταξύ 35 και 40 ετών, - ορισμός προϋποθέσεων από τα κράτη μέλη ώστε να θεωρείται «υπεύθυνος της εκμετάλλευσης» κατάλληλη εκπαίδευση ή κατάλληλες δεξιότητες
«Κλειδωμένοι» πόροι ως αναλογία του ετήσιου φακέλου των άμεσων ενισχύσεων	2%	3% (Πυλώνας 1 και 2)
Επενδυτικά μέτρα Πυλώνα 2	Ανώτατα ποσοστά στήριξης 40% + 20% με ανώτατο όριο 90% συνδυαστικά με άλλες κατηγορίες	Ανώτατα ποσοστά στήριξης μπορούν να αυξηθούν έως και 80 % για επενδύσεις από γεωργούς νεαρής ηλικίας
Μέτρο Συνεργασίας Πυλώνα 2	-	Δυνατότητα στήριξης συνεργασίας στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδοχής γεωργικών εκμεταλλεύσεων στους γεωργούς που έχουν συμπληρώσει την ηλικία συνταξιοδότησης ή τους γεωργούς που θα έχουν φθάσει έως το τέλος του μέτρου την ηλικία αυτή

Διαμορφώνουμε
ΤΟ ΑΥΡΙΟ ΤΟΥ
ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Βασικά εργαλεία στήριξης για την ανανέωση των γενεών

Πυλώνας 1

- Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη Νέων Γεωργών

Πυλώνας 2

- Μέτρο εγκατάστασης γεωργών νεαρής ηλικίας, και νέων γεωργών και εκκίνηση αγροτικών επιχειρήσεων
- Επενδυτική στήριξη με υψηλότερο ποσοστό συγχρηματοδότησης από την ΕΕ έως και 80%
- Στήριξη συνεργασίας στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδοχής γεωργικών εκμεταλλεύσεων, ιδίως για την ανανέωση μεταξύ των γενεών σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης
- Ανταλλαγή γνώσεων και διάδοση πληροφοριών (προώθηση της καινοτομίας, της κατάρτισης και της παροχής συμβουλών και άλλων μορφών ανταλλαγής γνώσεων και διάδοσης πληροφοριών)
- Στήριξη συνεργασίας στο πλαίσιο Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της διακρατικής συνεργασίας

Διαμορφώνουμε
το αύριο του
Αγροτικού Τομέα

Επίλογος

Προϋποθέσεις για την ανανέωση των γενεών

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

 gaia
ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

Προϋποθέσεις για την ανανέωση των γενεών

ΚΑΠ 2023-2027

- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει η νέα ΚΑΠ στο πλαίσιο του εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου
- Η υποστήριξη του στόχου της ανανέωσης των γενεών δεν αφορά μόνο τα ειδικά στοχευμένα καθεστώτα/μέτρα, αλλά και την ένσωμάτωση του κριτηρίου των νέων γεωργών σε όλα τα καθεστώτα/μέτρα (προτεραιότητα/ευνοϊκοί όροι)
- Μεγαλύτερη έμφαση σε γνώση/καινοτομία (4% εθνικού ΠΑΑ 2023-2027) και σε συνεργασία (9% εθνικού ΠΑΑ 2023-2027)
- Διακριτό χρηματοδοτικό εργαλείο αποκλειστικά για νέους γεωργούς ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της πρόσβασης των νέων γεωργών σε επενδυτικά κεφάλαια και σε τραπεζικό δανεισμό με ευνοϊκούς όρους
- Η εφαρμογή της ΚΑΠ στη χώρα χωλαίνει σε καθυστερήσεις/ανειλημμένες υποχρεώσεις/αντιμετώπιση αναπτυξιακού χαρακτήρα μέτρων με επιδοματική λογική

Πέραν της ΚΑΠ

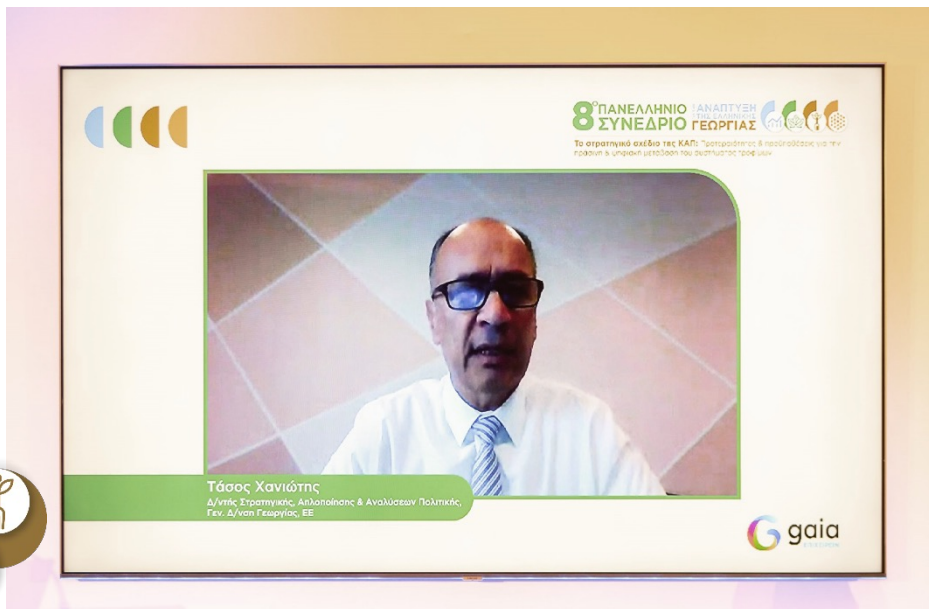
- Πρόσβαση σε γη: αντιμετώπιση των χρόνιων παθογενειών σε σχέση με τη διαχείριση/χρήσεις γης (καταγραφή δημοσίων γαιών, εθνικό κτηματολόγιο, ρυθμίσεις χρήσεων γης κτλ)
- Παροχή κινήτρων (φορολογικά, ασφαλιστικά κτλ)

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

Πρωτοβουλίες GAIΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ για τη νέα ΚΑΠ

8^ο Πανελλήνιο Συνέδριο για την Ανάπτυξη της Ελληνικής Γεωργίας

**8^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΑΣ**

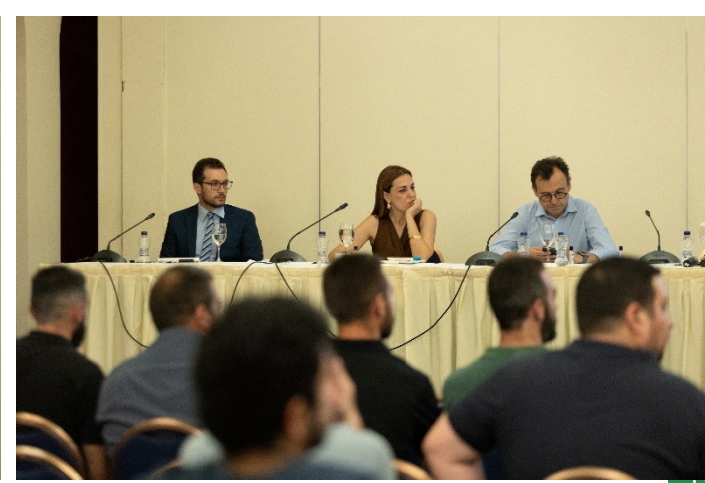
Το στρατηγικό σχέδιο της ΚΑΠ
Προτεραιότητες & προϋποθέσεις για την πράσινη
& ψηφιακή μετάβαση του συστήματος τροφίμων

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

Πρωτοβουλίες GAIΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ για τη νέα ΚΑΠ

Περιφερειακές εκδηλώσεις | Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο, Καλαμάτα, Ξάνθη

Παμορφώνουμε
το αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

Πρωτοβουλίες GAIA ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ για τη νέα ΚΑΠ

ΕΚΔΟΣΗ για την ΚΑΠ 2023 - 2027

Η Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027

Χρηματοδότηση, στόχοι, παρεμβάσεις & συστάσεις για το εθνικό στρατηγικό σχέδιο

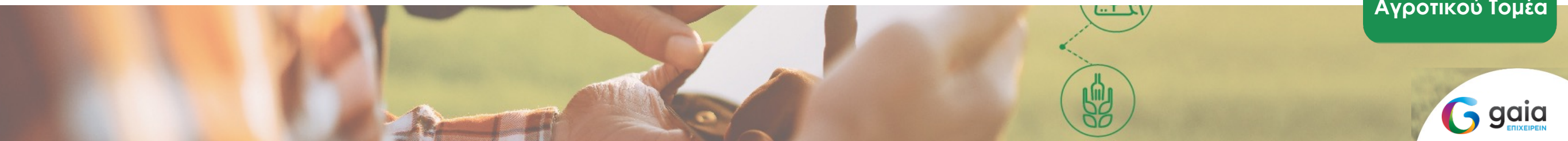
<https://www.c-gaia.gr/product/cap2023-2027-gaia-publication/>

138 σελίδες, όπου παρουσιάζεται με συνοπτικό και εύληπτο τρόπο η πλούσια εργαλειοθήκη της ΚΑΠ 2023-2027 επιχειρεί να παρουσιάσει με τρόπο συνοπτικό και εύληπτο την πλούσια εργαλειοθήκη της ΚΑΠ 2023-2027, βασιζόμενη σε ορισμένα αδιαμφισβήτητα δεδομένα, τα οποία προκύπτουν από το ευρωπαϊκό χρηματοδοτικό και κανονιστικό πλαίσιο, και προβαίνοντας σε συγκρίσεις με την ΚΑΠ 2014-2020, προκειμένου να γίνουν αντιληπτές οι διαφορές και τα καινοτόμα στοιχεία.

Η εν λόγω έκδοση ετοιμάστηκε και ανέβηκε σε PDF στην πλατφόρμα του Συνεδρίου, στην ιστοσελίδα της GAIA ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ και στην ιστοσελίδα του προγράμματος CAP2fork.

**Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα**

Σας ευχαριστώ

Έλλη Τσιφόρου
Διευθύνουσα Σύμβουλος, ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

Διαμορφώνουμε
ΤΟ αύριο ΤΟΥ
Αγροτικού Τομέα

